

ТЕЗИ

Оксана ДОВГАНЬ,

канд. пед. наук, доц. кафедри музикознавства та методики музичного мистецтва факультету мистецтв Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка;

ПЕН БОХАН,

аспір. кафедри музикознавства та методики музичного мистецтва Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка

КАМЕРНІ ТВОРИ СУЧАСНИХ УКРАЇНСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ З КОНЦЕРТНОГО РЕПЕРТУАРУ МУНІЦИПАЛЬНОГО ГАЛИЦЬКОГО КАМЕРНОГО ОРКЕСТРУ У ПЕРІОД ВІЙНИ

У публікації розглядається концертна діяльність Муниципального Галицького камерного оркестру міста Тернопіль у період російсько-української війни. Увагу зосереджено на камерних творах сучасних українських композиторів з репертуару колективу, що найбільше сприяють підняттю духу українців, об'єднують їхні серця у боротьбі за державу і є тією зброєю, яка додає насаги для руху вперед.

Ключові слова: *музика війни, камерні твори, сучасні українські композитори, камерний оркестр.*

Сьогодні за громадянським опором українців, який діє практично на всіх фронтах після повномасштабного вторгнення в Україну російських військ, спостерігає більшість світової спільноти. Для багатьох стало сюрпризом, що наша країна виявилася країною-воїном, яка протистоїть країні-монстру. У такій ситуації мистецтво та культура не можуть стояти осторонь, хоч кажуть ще з прадавніх часів «Коли стріляють гармати – музи мовчать». Адже війна – це завжди руйнування, знищення, смерть, а культура, мистецтво – це творіння, життя. Логічно виникає запитання: що може митець зробити під час війни, чим допомогти своїй країні, яке місце під час війни займають культура та мистецтво?

Музичним фронтом для артистів Муніципального Галицького камерного оркестру міста Тернопіль є обов'язок донести до слухача твори, які є символами боротьби за свободу і незалежність, що сприяють підняттю духу людей, об'єднують їхні серця у боротьбі за державу і є тією зброєю, яка додає наснаги для руху вперед.

Концертна програма колективу «Зерно мудрості» присвячена 300-річчю видатного українського філософа, поета, педагога, просвітителя Григорія Сковороди. У мистецькому дійстві використані вокальні твори на вірші Григорія Сковороди та інших українських поетів, зокрема – Тараса Шевченка, Петра Гулака-Артемівського, Богдана-Ігоря Антонича, Василя Стуса, Сергія Жадана, на музику сучасного композитора Олександра Маноцькова. Виконав їх у супроводі Галицького камерного оркестру соліст столичного Муніципального камерного хору «Київ» Петро Пшеничний. Коли до процесу творення програми долучився тернопільський режисер Олег Тучапський, концерт оркестру перетворився на театралізовану музичну дію. Відтак, окрім вокальних творів, у програмі використані уривки з праць Григорія Сковороди, що несли у собі ті зернини мудрості видатного філософа, а також ідеї, закладені у задум всього дійства передавали через мистецтво пластики і танцю актори пластичного модерн театру «Квадрат Індивідуальності». Таким чином, переплетення слова – давнього і сучасного, музики, танцю, ритму, символів та знаків, пісень і старовинного за настроєм та стилем звучання струнних інструментів зробило це дійство дуже цікавим, багатожанровим, багатосмисловим та справді унікальним [1].

Благодійна акція «Мистецтво допомагає» проведена спільно Муніципальним Галицьким камерним оркестром та Тернопільською художньою школою імені Михайла Бойчука. Це дійство поєднало у собі концерт оркестру та виставку-продаж мистецьких робіт учнів і викладачів школи. Кошти, виручені під час проведення акції, передані на підтримку ЗСУ. Отож, в Українського Дому «Перемога» лунала сучасна українська популярна музика: українські народні пісні у джазовій обробці Михайла Копилевича «Ой

чий то кінь стоїть», Ростислава Бабича «Сусідка» та ін. А доповнили романтичну музичну атмосферу картини учнів художньої школи. Ще однією мистецькою особливістю дійства стали графічні портрети-шаржі, які малював відразу у залі викладач школи, заслужений художник України Микола Дмитрух [4].

Патріотичною програмою під назвою «Ми є!» відбулося відкриття XXXI-го концертного сезону Муніципального Галицького камерного оркестру у Тернополі. У програмі використано сучасні, пронизливо тремтливі, різко викличні твори Юрія Шевченка, Олександра Гоноболіна, Володимира Пасічника, Ганни Гаврилець, Олени Лушик. Любов до традиційної «естрадної» музики 1970-х рр., втілювалася у джазових мотивах Михайла Копилевича та Анатолія Горчинського, карпатських ритмах, які «вловили» Ростислав Бабич та Володимир Матвійчук. Але основним емоційним вибухом, сплеском, відкриттям була фантазія на теми пісень гурту «Океан Ельзи» для камерного оркестру Богдани Фроляк [5].

Висновки. Отже, сьогодні, коли Україна в небезпеці, обов'язок музичного фронту Муніципального Галицького камерного оркестру створити низку концертних заходів, які допомагають зібрати кошти на підтримку збройних сил України, краще ознайомити публіку з українськими композиторами та підтримувати бойовий дух українців.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Галицький камерний оркестр відзначить 300-річчя Григорія Сковороди мистецьким дійством «Зерно мудрості» URL: <https://lyra.com.ua/2022/12> (дата звернення: 30.11.22).

2. Галицький муніципальний камерний оркестр дав перший концерт із новим диригентом URL: <https://t1news.tv/galyczkyj-municzypalnyj-kamernyj-orkestr-dav-pershyj-konzert-iz-novym-dyrygentom/> (дата звернення: 30.11.22).

3. Коблик Тамара. Муніципальний Галицький камерний оркестр відкриває у Тернополі новий концертний сезон. URL: <https://teren.in.ua/news/municipalniy->

galickiy-kamerniy-orkestr-vidkriwaie-u-ternopoli-noviy-koncertniy-sezon_392946.html (дата звернення: 28.11.22).

4. Музику у виконанні Галицького камерного оркестру і роботи юних художників поєднає акція «Мистецтво допомагає». URL: <https://lyra.com.ua/tag/munitsypalnyj-halytskyj-kamernyj-orkestr> (дата звернення: 30.11.22).

5. Муніципальний Галицький камерний оркестр відкриває сезон сучасною українською музикою, заявляючи «МІІ Є»! URL: <https://lyra.com.ua/2022/09/> (дата звернення: 17.11.22).